

Кримськотатарський
Ресурсний Центр

АНАЛІЗ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ

ЗА I КВАРТАЛ 2026 РОКУ

<https://ctrcenter.org/uk>

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ ЗА І КВАРТАЛ 2026 РОКУ

ЗАТРИМАННЯ

За І квартал 2026 року було зафіксовано 17 затримань, 2 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ

За І квартал 2026 року було зафіксовано 7 обшуків, 2 – щодо кримських татар.

АРЕШТИ

За І квартал 2026 року зафіксовано 57 випадків арештів, 18 – щодо кримських татар.

ДОПИТИ

За І квартал 2026 року було зафіксовано 17 випадків допитів, опитувань та «розмов», 2 – щодо кримських татар.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

За І квартал 2026 року зафіксовано 68 випадків порушення права на справедливий суд, 22 – щодо кримських татар.

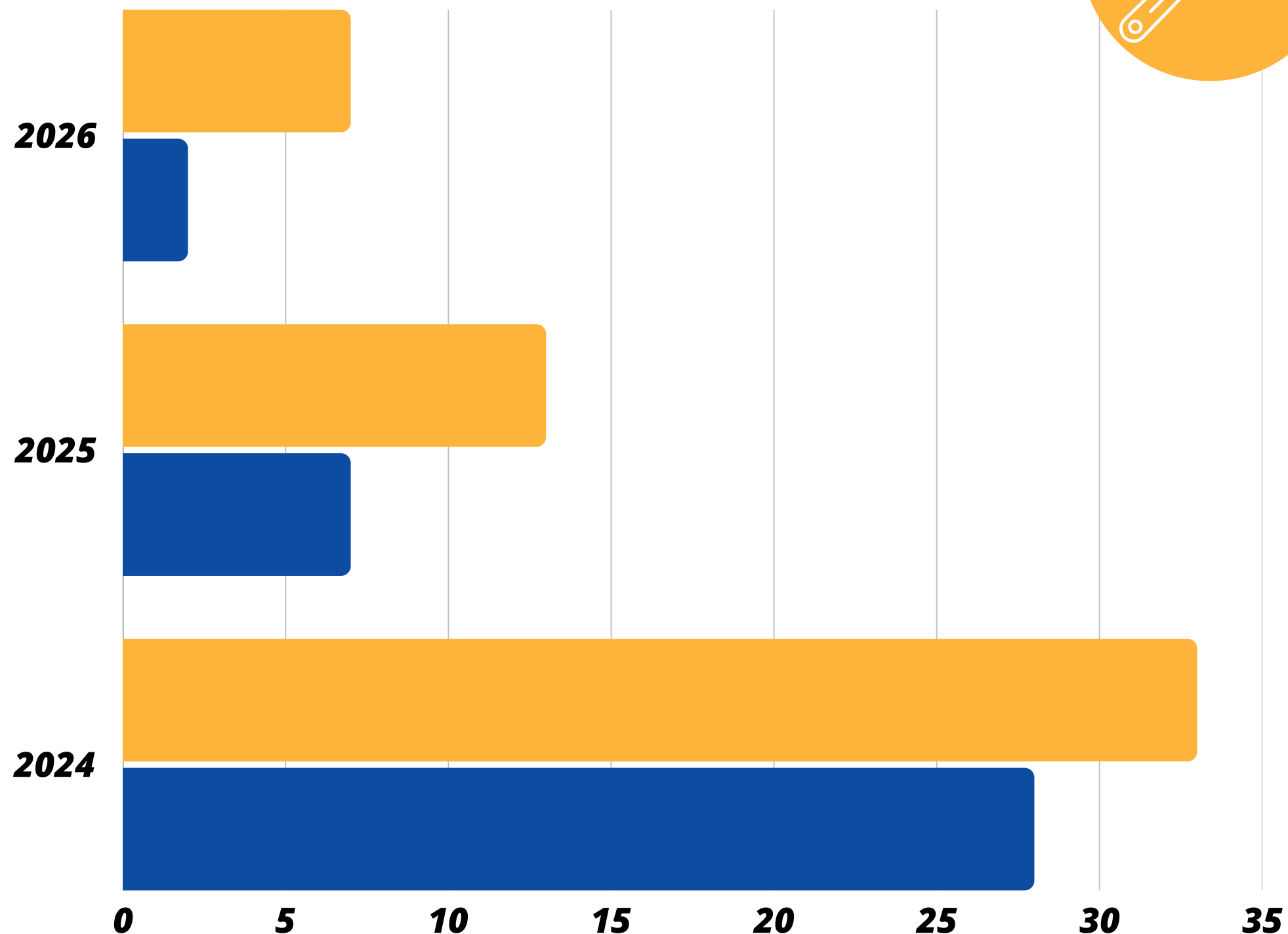

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

За І квартал 2026 року зафіксовано щонайменше 23 випадки порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 20 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ 7 (2)

За I квартал 2026 року було зафіксовано 7 обшуків, 2 - щодо кримських татар. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 13 таких випадків (7), а у 2024 - 33 (28).

ОБШУКИ

● **Окупанти провели обшуки:**

● **У січні:**

- у будинку 19-річного жителя Ак'яра (Севастополя), щодо якого порушили кримінальну справу за статтями так званого «терористичного спрямування». *(дані уточнюються)*
- у будинку 19-річного жителя Акмєсджіта (Сімферополя), якого звинуватили у проходженні навчання з метою здійснення терористичної діяльності. *(дані уточнюються)*

● **У лютому:**

- у будинках Галини Привалової та Анни Мороз.
- у будинку Нарімана Сейталієва.
- у будинку Юнуса Сулейманова.

ОБШУКИ

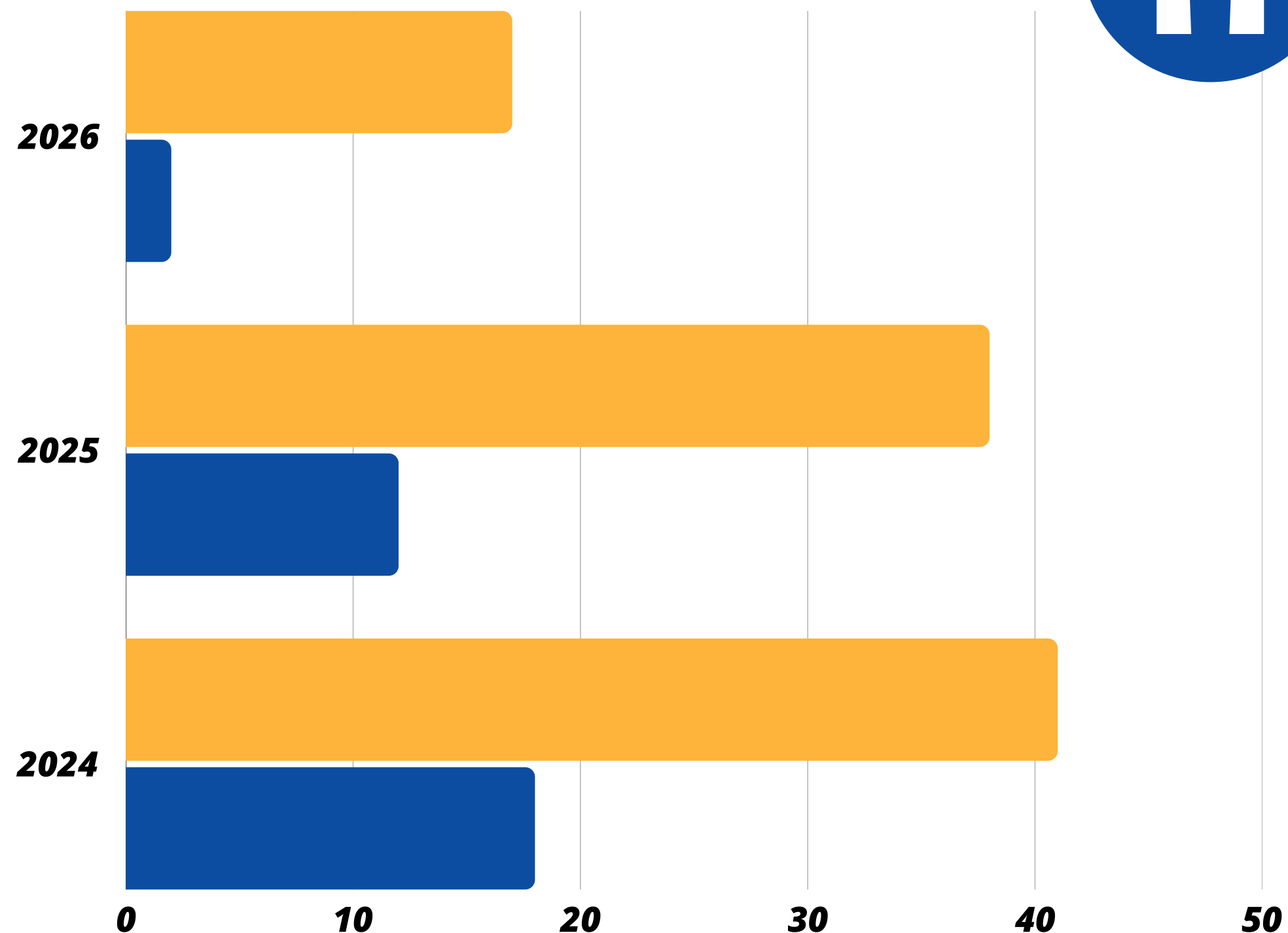

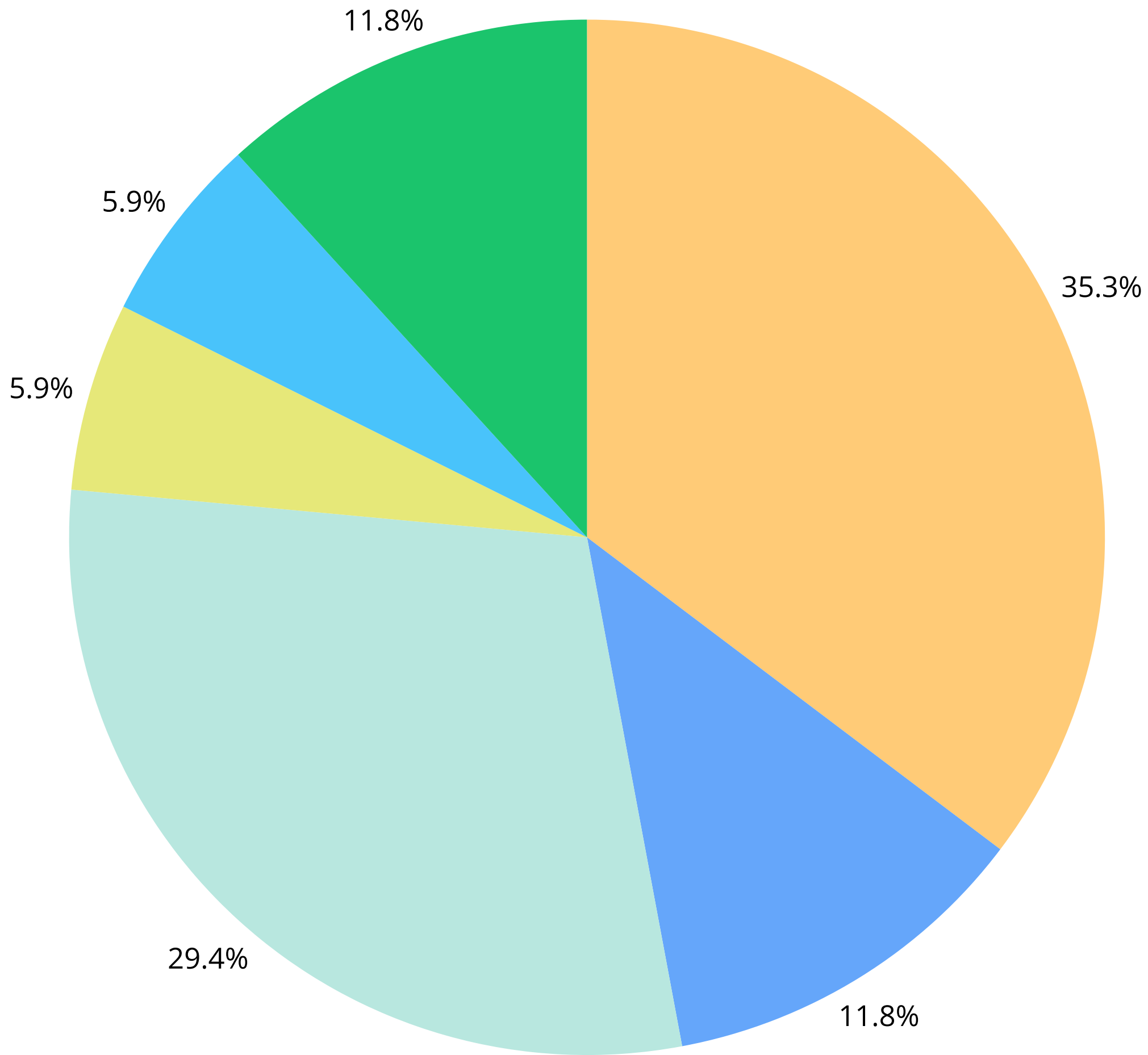
У березні:

- у будинку мешканця Алупки 1971 року народження, якого звинувачують у публічних закликах до тероризму. *(дані уточнюються)*

ЗАТРИМАННЯ 17 (2)

За I квартал 2026 року було зафіксовано 17 затримань, 2 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 38 таких випадків (12), а у 2024 – 41 (18).

■ У справі «Хізб ут-Тахрір» (2)

■ Ст. 205 КК РФ («Терористичний акт»), ч. 1 ст. 205.2 КК РФ («Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності ...»), ст. 205.3 КК РФ («Проходження навчання з метою здійснення терористичної діяльності») (6)

■ Ст. 275 КК РФ («Державна зрада») (5)

■ Ст. 276 КК РФ («Шпигунство») (1)

■ Ст. 280 КК РФ («Публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності, вчинені з використанням мережі Інтернет») (1)

■ У справі «Свідків Єгови» (2)

ЗАТРИМАННЯ

Окупанти затримали:

Ст. 205 КК рф («Терористичний акт»), ч. 1 ст. 205.2 КК рф («Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності ...»), ст. 205.3 КК рф («Проходження навчання з метою здійснення терористичної діяльності») (6):

- 16 січня в Ак'ярі (Севастополі) 19-річного чоловіка, щодо якого порушили кримінальну справу за статтями так званого «терористичного спрямування» *(дані уточнюються)*.
- 23 січня двох осіб з російським громадянством, яких звинувачують у нібито «диверсійно-терористичній діяльності» на території тимчасово окупованого Криму упродовж 2024–2025 років *(дані уточнюються)*.
- 28 січня 19-річного жителя Акмєсджіта (Сімферополя), якого звинуватили у нібито проходженні навчання з метою здійснення терористичної діяльності за ст. 205.3 КК рф і взяли під варту *(дані уточнюються)*.
- 31 березня 55-річного мешканця Кефе (Феодосії) за «виправдання актів тероризму» *(дані уточнюються)*.

ЗАТРИМАННЯ

- 23 березня мешканця Алупки 1971 року народження, якого звинувачують у «публічних закликах до тероризму» (дані уточнюються).

У справі «Свідків Єгови» (2):

- 5 лютого Галину Привалову та Анну Мороз за причетність до організації «Свідки Єгови».

У справі «Хізб ут-Тахрір» (2):

- 12 лютого Нарімана Сейталієва та Юнуса Сулейманова за нібито участь в «Хізб ут-Тахрір».

Ст. 275 КК РФ («Державна зрада») (5):

- 17 лютого мешканця Криму за «державну зраду» (дані уточнюються).
- 25-річного ІТ-спеціаліста Олександра Качкуркіна за «державну зраду».

ЗАТРИМАННЯ

- 12 березня 60-річного жителя Керчі, якого звинувачують у «передачі інформації про російський військовий об'єкт українським спецслужбам» (дані уточнюються).
- 13 березня мешканця окупованого Ак'яра (Севастополя), якого звинуватили у нібито підготовці підризу автомобіля високопоставленого військового Міністерства оборони рф. Проти нього порушили кримінальну справу за статтями про «підготовку до теракту» та «державну зраду» (дані уточнюються).
- 16 березня 45-річного мешканця Кефе (Феодосії), звинувативши його у «держзраді» через начебто «збір інформації про військові об'єкти» (дані уточнюються).

Ст. 276 КК рф («Шпигунство») (1):

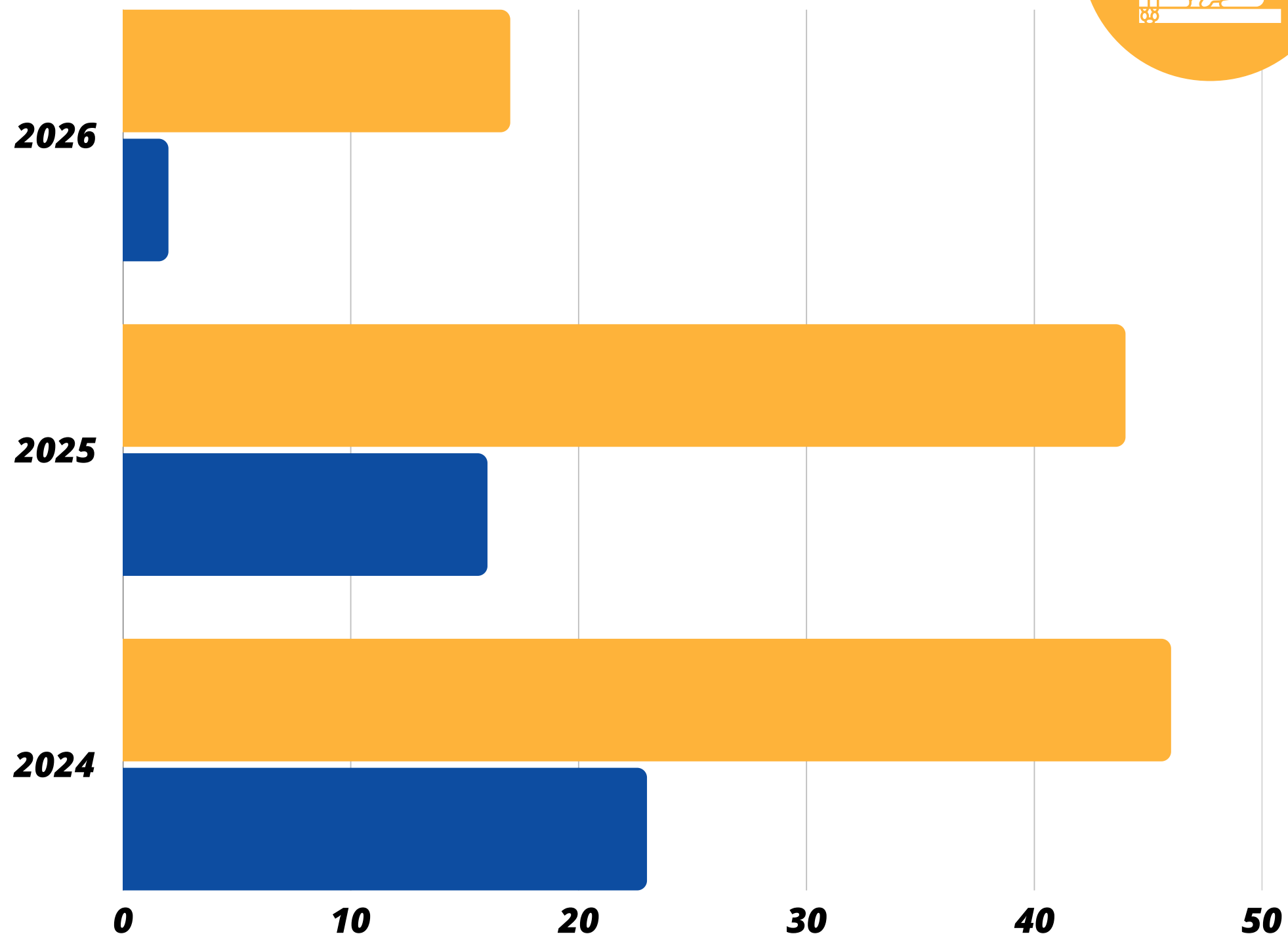
- 17 лютого мешканку Криму за «шпигунство» (дані уточнюються).

Ст. 280 КК рф («Публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності, вчинені з використанням мережі Інтернет») (1):

- 61-річного жителя Фороса за нібито «публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності з використанням мережі інтернет» (дані уточнюються).

ДОПИТИ 17 (2)

За I квартал 2026 року було зафіксовано 17 випадків допитів, опитувань та «розмов», 2 - щодо кримських татар. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 44 таких випадки (16), а у 2024 - 46 (23).

ДОПИТИ

● Таких дій з боку російських силовиків зазнавали:

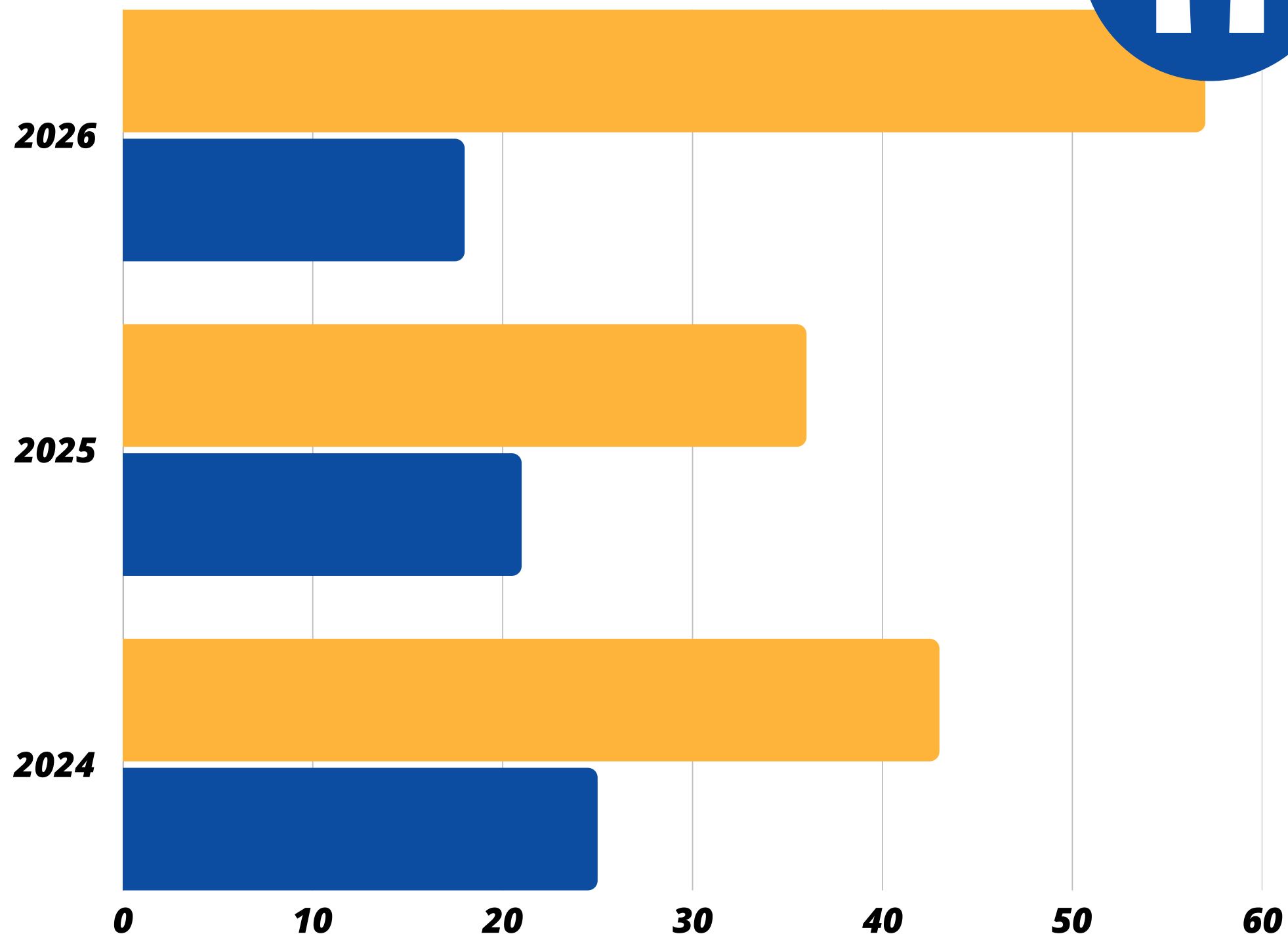
- **19-річний чоловік в Ак'ярі (Севастополі), щодо якого порушили кримінальну справу за статтями так званого «терористичного спрямування».**
- **дві особи з російським громадянством, яких звинувачують у нібито «диверсійно-терористичній діяльності» на території тимчасово окупованого Криму упродовж 2024–2025 років.**
- **19-річний житель Акмесджита (Сімферополя), якого звинуватили у нібито проходженні навчання з метою здійснення терористичної діяльності за ст. 205.3 КК рф і взяли під варту.**
- **Галина Привалова та Анна Мороз.**
- **двоє мешканців Криму: чоловік та жінка, яких затримали за «державну зраду» та «шпигунство» відповідно (дані уточнюються).**

ДОПИТИ

- **Наріман Сейталієв та Юнус Сулейманов.**
- **61-річний житель Фороса, якого затримали за нібито «публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності з використанням мережі інтернет» (дані уточнюються).**
- **Олександр Качкуркін.**
- **60-річний житель Керчі, якого звинувачують у «передачі інформації про російський військовий об'єкт українським спецслужбам».**
- **мешканець окупованого Ак'яра (Севастополя), якого затримали за нібито підготовку підриву автомобіля високопоставленого військового Міністерства оборони рф.**
- **45-річний мешканець Кєфє (Феодосії), якого звинуватили у «держзradі» через начебто «збір інформації про військові об'єкти».**
- **мешканець Алупки 1971 року народження, якого звинувачують у публічних закликах до тероризму.**
- **55-річний мешканець Кєфє (Феодосії), якого затримали за «виправдання актів тероризму».**

АРЕШТИ 57 (18)

За I квартал 2026 року зафіксовано 57 випадків арештів, 18 - щодо кримських татар. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 36 таких випадків (21), а у 2024 - 43 (25).

АРЕШТИ

Вироки

За звітний період
зафіксовано 20 вироків

Нові арешти

За звітний період
зафіксовано 24 нових
арешти

Продовження арешту

За звітний період зафіксовано 14
випадків продовження термінів
утримання під вартою.

АРЕШТИ

Вироки (20):

- Окупаційний Севастопольський міський суд виніс вирок 53-річному жителю Криму **Данилу Землюкову**, засудивши його до 17 років позбавлення волі у колонії суворого режиму нібито за «державну зраду» та «незаконне зберігання вибухових пристроїв».
- Південний окружний військовий суд рф засудив 50-річного жителя Керчі **Василя Дросова**, до 5 років ув'язнення за статтею про «публічне виправдання терористичної діяльності» (ч. 2 ст. 205.2 КК рф).
- Окупанти засудили до 4 років позбавлення волі **34-річного жителя Джанкойського району** за ст. про «публічні заклики до здійснення терористичної діяльності, виправдання тероризму або пропаганду тероризму з використанням мережі Інтернет» (ч. 2 ст. 205.2 КК рф) *(дані уточнюються)*.
- Суд у Краснодарському краї російської федерації ухвалив вирок щодо жителя тимчасово окупованого Криму, засудивши його до 5 років позбавлення волі в колонії загального режиму за нібито «заклики до тероризму», оприлюднені в інтернеті *(дані уточнюються)*.

АРЕШТИ

- Верховний «суд» Криму засудив жительку Джанкойського району до 15 років колонії та позбавлена волі на 1,5 року після відбування основного покарання за «держзраду» *(дані уточнюються)*.
- 13 лютого окупаційний «суд» Криму виніс незаконний вирок жителю Акмесджітського (Сімферопольського) району, призначивши йому 20 років позбавлення волі в колонії суворого режиму за нібито «державну зраду» *(дані уточнюються)*.
- Підконтрольний росії «Верховний суд Республіки Крим» засудив 44-річного жителя Кєфє (Феодосії) до 18 років позбавлення волі в колонії суворого режиму у справі про нібито «державну зраду» *(дані уточнюються)*.
- Окупаційний «суд» у Керчі засудив Віталія Бурика, Свідка Єгови, до 6 років позбавлення волі у виправній колонії загального режиму.
- Південний окружний військовий суд рф виніс вирок жителю тимчасово окупованого Ак'яра (Севастополя), незаконно засудивши його до 4 років позбавлення волі у виправній колонії загального режиму через коментарі, залишені в інтернеті *(дані уточнюються)*.

АРЕШТИ

- В окупованому Криму російські окупаційні структури незаконно засудили **49-річного мешканця півострова** до 2 років позбавлення волі в колонії за «публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності» *(дані уточнюються)*.
- 13 березня окупаційний суд в Криму збільшив вирок **Чаразу Акімову** за обвинуваченням у «державній зраді». Його засудили до 18 років і 20 днів позбавлення волі з відбуванням покарання у колонії суворого режиму та подальшим обмеженням свободи на 1 рік і 10 місяців.
- 13 березня окупаційний суд в Криму засудив місцевого жителя за обвинуваченням у «державній зраді» до 16 років позбавлення волі у колонії суворого режиму з подальшим обмеженням свободи на 1 рік і 6 місяців *(дані уточнюються)*.
- Верховний «суд» незаконно засудив кримчанина **Валерія Шевчука** до 5,5 років позбавлення волі у колонії загального режиму за «зображення, що виражає неповагу до відзначення Дня Перемоги» (ч. 4 ст. 354.1 КК рф) та «коментарі, що ображають віросповідання громадян» (ч. 1 ст. 148 КК рф).

АРЕШТИ

- 19 березня **Сергія Лозовського** засудили за статтею про «державну зраду» до 18 років позбавлення волі у колонії суворого режиму з подальшим обмеженням волі строком на 1 рік і 9 місяців.
- 23 березня 30-річного мешканця села **Шейх Елі** (Партизани) Феодосійського району засудили до 5,5 років виправної колонії загального режиму зі штрафом у розмірі 100 тисяч рублів (30 тисяч грн) за «реабілітацію нацизму» та «порушення права на свободу совісті та віросповідання» *(дані уточнюються)*.
- 24 березня «Верховний суд Республіки Крим» виніс вирок мешканцю **Джанкойського району**, якого звинуватили у «державній зраді». Окупанти засудили чоловіка до 16 років позбавлення волі з відбуванням покарання у колонії суворого режиму, а також до подальшого обмеження волі строком на 1 рік і 6 місяців *(дані уточнюються)*.
- 27 березня в окупованому Криму жінку засудили до 18 років позбавлення волі за звинуваченням у «державній зраді». Окупаційний «суд» визнав її винною у нібито «передачі інформації про російську військову техніку українській стороні» *(дані уточнюються)*.

АРЕШТИ

- Окупанти засудили **Сергія Тубольця** з тимчасово окупованого Ак'яра (Севастополя) до 5,5 років ув'язнення у виправній колонії загального режиму за «публічні заклики до тероризму».
- Окупаційний суд в Криму засудив громадянина Білорусі **Олексія Томашева**, до 14 років колонії суворого режиму за звинуваченнями у «шпигунстві» (стало відомо у березні).

АРЕШТИ

Нові арешти (24):

- 16 січня в Ак'ярі (Севастополі) заарештували **19-річного чоловіка**, щодо якого порушили кримінальну справу за статтями так званого «терористичного спрямування» *(дані уточнюються)*.
- 23 січня заарештували **двох осіб з російським громадянством**, яких звинувачують у нібито «диверсійно-терористичній діяльності» на території тимчасово окупованого Криму упродовж 2024–2025 років *(дані уточнюються)*.
- 28 січня заарештували **19-річного жителя Акмесджіта (Сімферополя)**, якого звинуватили у нібито проходженні навчання з метою здійснення терористичної діяльності за ст. 205.3 КК рф і взяли під варту *(дані уточнюються)*.
- 5 лютого заарештували **Галину Привалову та Анну Мороз** за причетність до організації «Свідки Єгови».
- 17 лютого заарештували **двох мешканців Криму: чоловіка та жінку** за «державну зраду» та «шпигунство» відповідно *(дані уточнюються)*.

АРЕШТИ

- 12 лютого заарештували **Нарімана Сейталієва та Юнуса Сулейманова** за нібито участь в «Хізб ут-Тахрір».
- заарештували 61-річного жителя **Фороса** за нібито «публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності з використанням мережі інтернет» (дані уточнюються).
- заарештували 25-річного ІТ-спеціаліста **Олександра Качкуркіна** за «державну зраду».
- 31-річного кримчанина **Кирила Костигова**, якого затримали в липні 2025 року в московському аеропорту «Домодедово», заарештували за «державну зраду». (стало відомо в лютому)
- караїмку **Саху Мангубі**, яку викрали у листопаді 2024 року, заарештували через звинувачення у «державній зраді». (стало відомо в лютому)
- 58-річну колишню директорку «Луганської дитячої школи мистецтв № 1» **Марину Коваленко**, яку викрали в червні 2025 року, заарештували за «державну зраду». (стало відомо в лютому)

АРЕШТИ

- **35-річну мешканку Ялти Крістину Маркову, яку понад 8 місяців утримували без зв'язку із зовнішнім світом, заарештували за «державну зраду».** (стало відомо в лютому)
- **Олександр Костюк, якого викрали 5 березня 2022 року, наразі перебуває в СІЗО-2 Акмєсджіта (Сімферополя).** (стало відомо в лютому)
- **12 березня заарештували 60-річного жителя Керчі, якого звинувачують у «передачі інформації про російський військовий об'єкт українським спецслужбам»** (дані уточнюються).
- **13 березня заарештували мешканця окупованого Ак'яра (Севастополя), якого звинуватили у нібито підготовці підриву автомобіля високопоставленого військового Міністерства оборони рф. Проти нього порушили кримінальну справу за статтями про «підготовку до теракту» та «державну зраду»** (дані уточнюються).
- **16 березня заарештували 45-річного мешканця Кєфє (Феодосії), звинувативши його у «держзраді» через начебто «збір інформації про військові об'єкти»** (дані уточнюються).

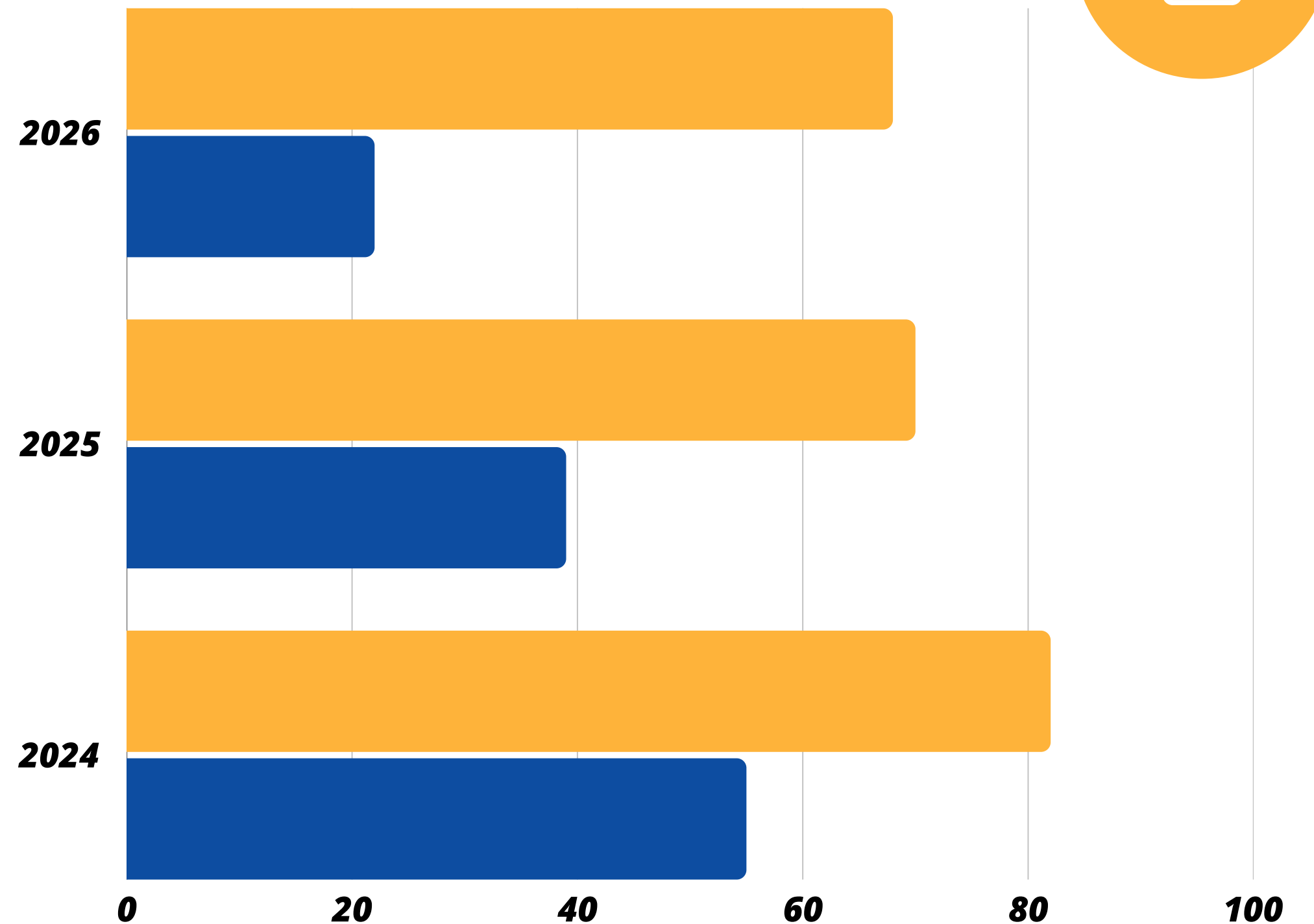
АРЕШТИ

- 23 березня в окупованому Криму заарештували мешканця Алупки 1971 року народження, якого звинувачують у публічних закликах до тероризму (дані уточнюються).
- Окупаційна прокуратура Криму заарештувала 48-річного мешканця Джанкойського району, якого звинуватили у «передачі інформації про військові об'єкти українським спецслужбам» (дані уточнюються).
- 31 березня заарештували 55-річного мешканця Кєфє (Феодосії) за «виправдання актів тероризму» (ч. 1 ст. 205.2 КК рф) (дані уточнюються).

Термін утримання під вартою продовжили: *Аметхану Умерову, Ельдару Якубову, Сейтумеру Сейтумерову, Сейдамету Мустафаєву, Руслану Асанову, Ремзі Німетулаєву, Есмi Німетулаєвій, Ельвізі Алієвій, Насібі Саїдовій, Февзіє Османовій, Мемету Люманову, Рустему Османову, Мустафі Абдураманову та Азізу Азізову.*

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД 68 (22)

За I квартал 2026 року зафіксовано 68 випадків порушення права на справедливий суд, 22 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 70 таких випадків (39), а у 2024 – 82 (55).

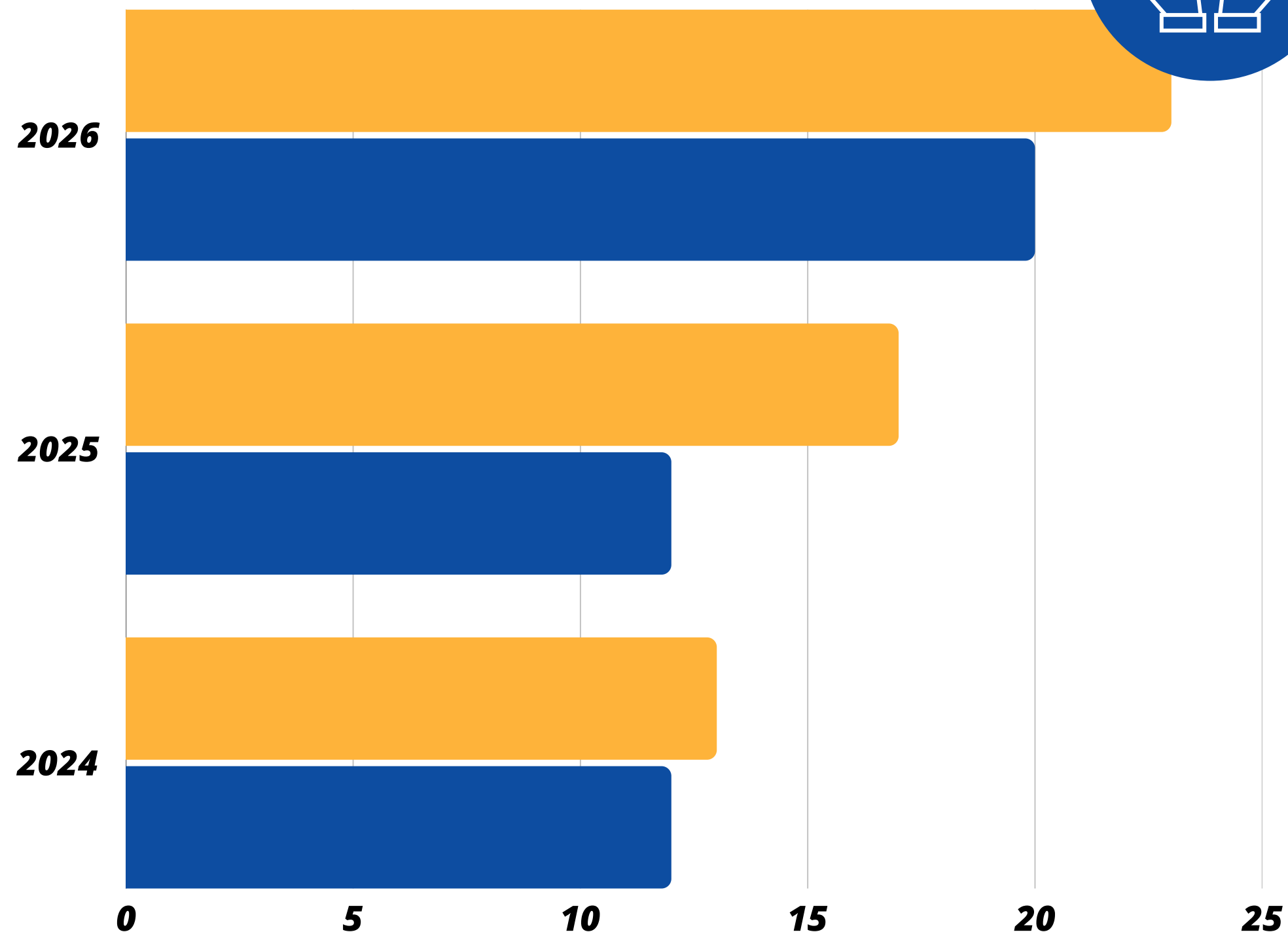

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

За звітний період, окрім продовження термінів арештів, вироків та нових арештів, продовжувалися фіксуватися системні відхилення апеляційних скарг адвокатів.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я 23 (20)

За I квартал 2026 року зафіксовано щонайменше 23 випадки порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 20 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 17 таких випадків (12), а у 2024 – 13 (12).

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

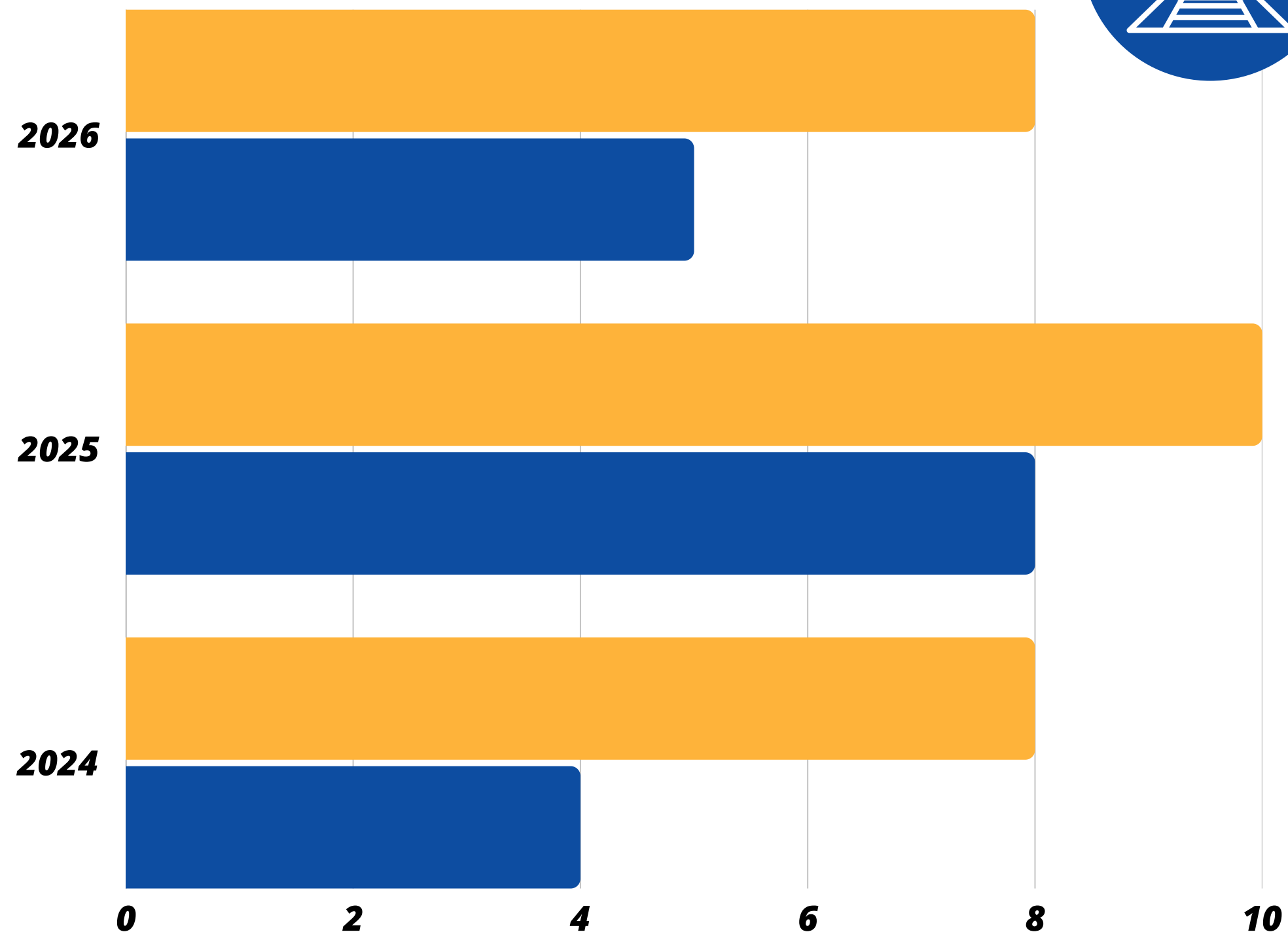
Протягом місяця це право було порушено щодо політв'язнів Криму – **Амета Сулейманова (2), Тимура Ялкабова, Яшара Шихаметова, Тофіка Абдулгазієва (2), Інвера Бекірова, Сервета Газієва, Мамута Бєлялова, Сейтумера Сейтумерова, Насіби Саїдової, Руслана Абдурахманова, Рустема Гугурика, Руслана Асанова, Нарімана Сейталієва, Сервера Мустафаєва, Руслана Сулейманова, Шабана Умерова, Сергія Лихоманова, Асана Ахтемова, Олександра Сізікова, Анатолія Кобзаря, Сервера Зекір'яєва.**

Ці випадки порушень пов'язані з погіршенням стану здоров'я політв'язнів у місцях несвободи, ігноруванням клопотань адвокатів та самих ув'язнених, ненаданням належної медичної допомоги.

ЕТАПУВАННЯ 8 (5)

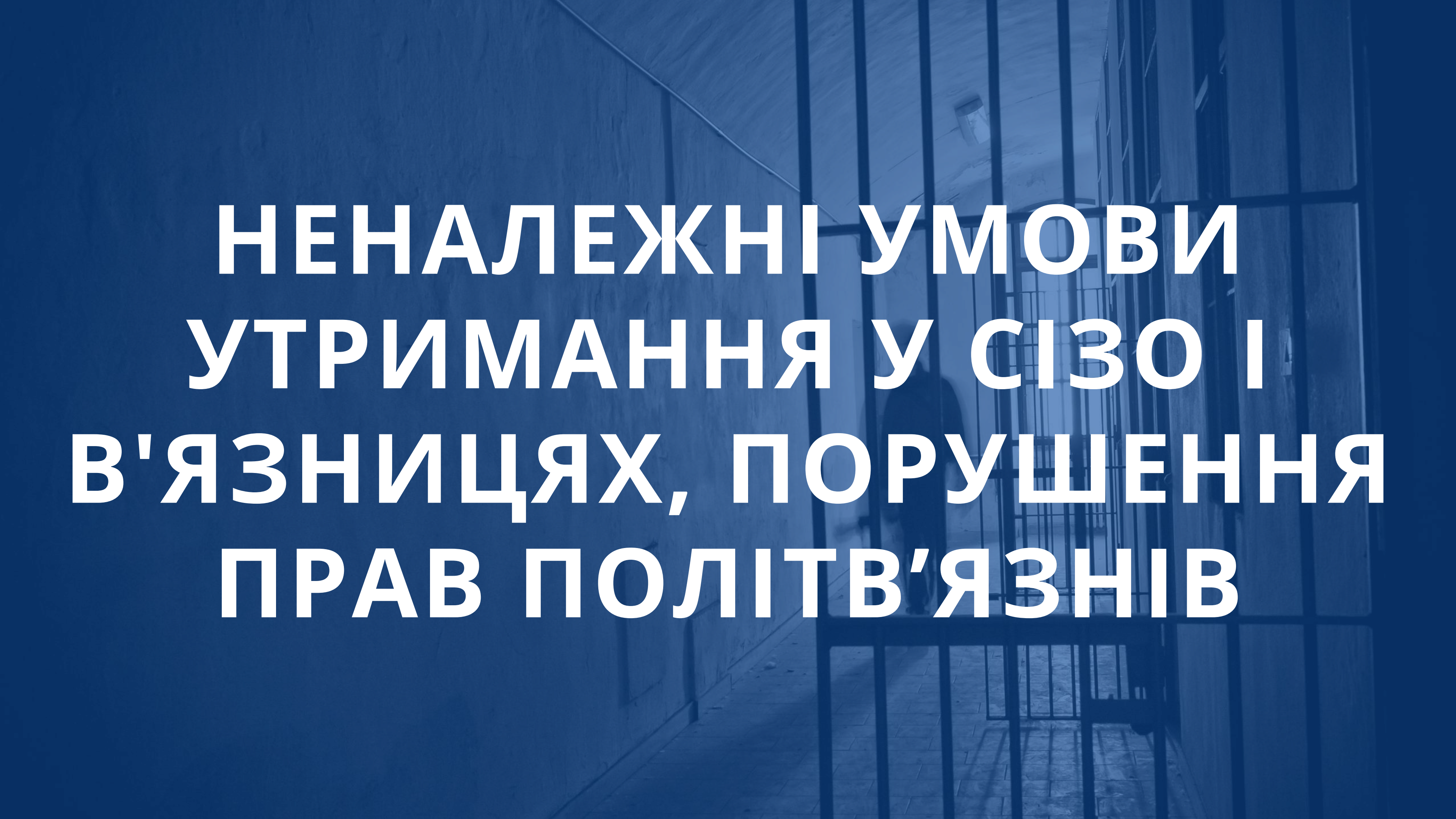
За I квартал 2026 року було зафіксовано 8 випадків етапування, 5 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 10 таких випадків (8), а у 2024 – 8 (4).

ЕТАПУВАННЯ

Окупанти етапували: Олександра Сізікова, Рустема Мурасова, Дмитра Пастащука, Яшара Муєдінова, Ірину Левченко, Заура Абдуллаєва, Аліма Суф'янова, Сейрана Салієва.

**НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ
УТРИМАННЯ У СІЗО І
В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ
ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ**

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

У ШІЗО, СУУ або ПКТ утримувалися 9 політв'язнів: Еміль Зіядінов, Рустем Мурасов, Володимир Якименко, Насрулла Сейдалієв, Сервер Мустафаєв, Сейран Салієв, Рустем Мурасов, Ескендер Абдулганієв, Сервер Мустафаєв.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Позбавлення громадянства та заборона в'їзду до РФ:

- росія позбавила громадянства двох політв'язнів Криму: Рустема Таїрова та Ельдара Кантімірова.
- Окупанти ухвалили рішення щодо заборони в'їзду до російської федерації кримського політв'язня Марлена Мустафаєва строком на 10 років.

Тортури та психологічний тиск:

- Під час тортур окупанти зламали руку кримському політв'язню Анатолію Кобзарю.
- 46-річна кримська політув'язнена Ірина Данилович зазнає психологічного тиску: в бараці її загону систематично навмисно вмикають гучну російську музику, а всі її прохання та скарги зменшити гучність ігноруються.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- Окупанти змусили політв'язня Криму Тофіка Абдулгазієва підписати документ про «повністю здоровий стан», незважаючи на численні хвороби.
- Політв'язня Криму Володимира Якименка в місцях несвободи змушують плести маскувальні сітки для потреб так званої «СВО». Чоловік відмовляється брати участь у підтримці війни, через що зазнає постійного тиску та провокацій з боку співробітників виправної колонії.

Умови утримання:

- Політв'язень Криму Рустем Мурасов скаржиться на важкі умови утримання в колонії та незадовільне харчування

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- Політв'язень Криму Ескендер Абдулганієв повідомляв, що у камері немає спального місця. Є лише лавочка, стіл, туалет та кран із холодною водою. Через відсутність ліжка він майже добу не міг спати.

Скарги родичів політв'язнів:

- Родичі кримського політв'язня Ремзі Бекірова не можуть надіслати йому листи — кореспонденцію повертають без пояснення причин.
- В окупаційному Гагарінському районному «суді» Ак'яра (Севастополя) розглядали скаргу родичів на бездіяльність російських силових структур у справі викрадення севастопольського айтівця Сергія Гріщенкова.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Судові механізми тиску на кримських політв'язнів:

- Апеляційний суд відхилив позов політв'язня Криму Різи Ізетова про відмову ФСВП перевести його в колонію ближче до Криму.
- Підконтрольний РФ Київський районний «суд» Акмесджита (Сімферополя) відмовив кримському політв'язню Аметхану Абдулвапову у задоволенні позову щодо визнання незаконним його етапування до колонії в Іркутській області після відбуття тюремного покарання.

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

- **В окупованому Криму зафіксували перевищення допустимих норм хімічних речовин у річках, зокрема виявили підвищений вміст нітритного та амонійного азоту.**
- **В Криму працюють кілька скотобоєнь, яким окупаційна влада неофіційно дозволяє зливати та закопувати відходи у ґрунт у безпосередній близькості до житлових будинків. Через це забруднюються ґрунтові води, а мешканці сіл змушені жити в умовах антисанітарії та підвищеного ризику інфекцій.**

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

- У Персидському саду Ханського палацу в окупованому Бахчисараї російські археологи заявили про виявлення великої лазні, ймовірно, XVII–XVIII століть. Під час незаконних робіт вони знайшли фрагменти декоративної штукатурки, мармурову підлогу, керамічні труби водогону, численні споруди та господарські ями.
- У тимчасово окупованій Кефе (Феодосії) обвалилася дзвіниця храму архангелів Гавриїла і Михаїла — однієї з найстаріших культових споруд міста.
- КРЦ стало відомо про продовження так званої «реставрації» Ханського палацу в тимчасово окупованому Бахчисараї. За наявною інформацією та фотоматеріалами, російські окупанти і надалі здійснюють роботи, які не мають нічого спільного з реставрацією, а фактично ведуть до руйнування унікальної історичної пам'ятки корінного кримськотатарського народу. Нагадаємо, що ці роботи проводять без погодження з компетентними органами України та представницьким органом кримськотатарського народу – Меджлісом.

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

- У тимчасово окупованій Алушті російська окупаційна влада знищила полуротонду на набережній — об'єкт культурної спадщини регіонального значення.
- В окупованій Кєфє (Феодосії) руйнується докова вежа Генуезької фортеці, споруда XIV століття (1300-ті роки).

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- У відповідь на запит юристки Лілі Гемеджи управління ФСВП по Камчатському краю заявило, що не може надіслати їй медичні дані про здоров'я тяжкохворого політв'язня Сервета Газієва, і повідомило, що інвалідності II групи він не має.
- Російська окупаційна влада в Криму продовжує політику витіснення мовного різноманіття, запроваджуючи нові обмеження у публічному просторі. Голова окупаційного «парламенту Криму» Володимир Константинов заявив, що на півострові вже замінено близько 500 рекламних вивісок, які містили іноземні слова, на варіанти російською мовою.
- В окупованому Криму іменами російських військових, які брали участь у війні проти України, вже названо 47 вулиць і скверів.
- Підконтрольні РФ силові структури відкрили нове кримінальне провадження проти військовослужбовця ЗСУ та проукраїнського активіста з тимчасово окупованого Криму Ігоря Мовенка за ст. 275 КК РФ («державна зрада»).

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

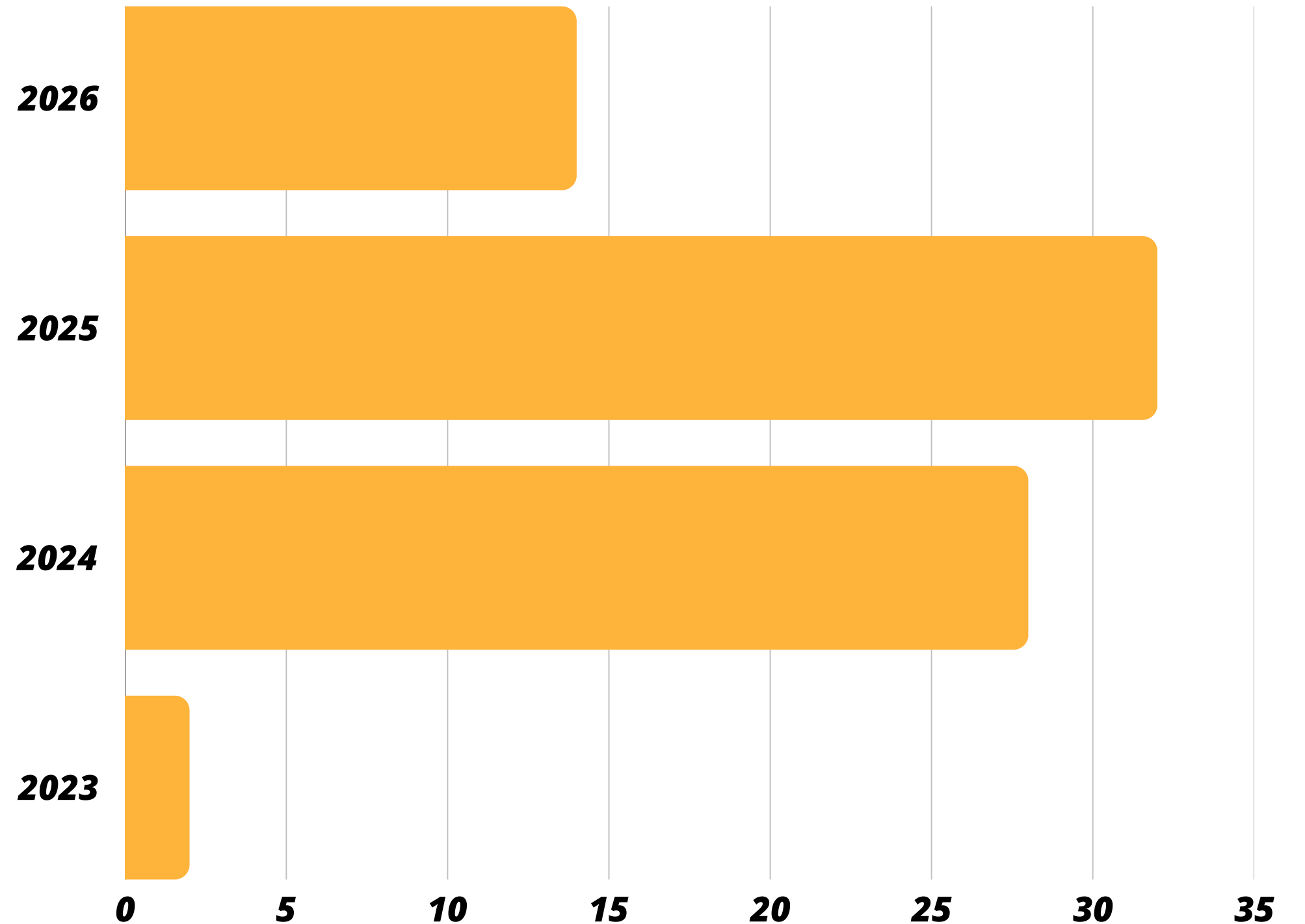
- **В окупованому Акмєсджіті (Сімферополі) майстрів сервісних центрів з ремонту мобільних телефонів змушують співпрацювати з російськими силовими структурами та перевіряти клієнтів на наявність українських номерів.**
- **В окупованому Ак'ярі (Севастополі) всі домові чати перевели в російський месенджер МАХ. Офіційно ініціативу подають як зручний сервіс для комунікації мешканців із комунальними службами. Втім, на практиці це виглядає як ще один інструмент централізованого контролю за повсякденним життям людей у тимчасово окупованому місті.**
- **Окупаційна влада Криму передала санаторій «Сімеїз» у федеральну власність росії разом із земельними ділянками, будівлями та інфраструктурою.**
- **За I квартал 2026 року окупанти внесли щонайменше 13 уродженців Криму до так званого «Переліку організацій та фізичних осіб, щодо яких є відомості про причетність до екстремістської діяльності чи тероризму».**

**ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ,
ПРОПАГАНДА,
НЕЗАКОННА
МОБІЛІЗАЦІЯ**

ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ - 14

За I квартал 2026 року окупанти провели щонайменше 14 військових навчань. За аналогічний період 2025 року було зафіксовано 32 військових навчання, у 2024 - 28, у 2023 - 2.

НАВЧАННЯ

- **9, 16 січня** окупанти провели навчальні стрільби у Кєфє (Феодосії).
- **23 січня** російські окупанти провели військові навчання в селищі Заозерне.
- **6 лютого** на території Ефендікою (Зеленогірського) сільського поселення провели навчальні антитерористичні заходи.
- **6 лютого** в Акмєсджіті (Сімферополі) провели навчальні антитерористичні заходи.
- **6 лютого** в Білогірському районі провели навчальні антитерористичні заходи.
- **19, 27 лютого** у Кєфє (Феодосії) провели навчальні антитерористичні заходи.
- **3 березня** у Кєфє (Феодосії) відбулися навчальні стрільби.
- **13 березня** на території Біюк Каралезу (Красномакського) сільського поселення провели навчальні антитерористичні заходи із застосуванням засобів імітації та холостої стрільби.
- **13 березня** в Бахчисарайському районі відбулися антитерористичні навчання.
- **20 березня** в Єдикуйському районі відбулися антитерористичні навчання.

НАВЧАННЯ

- **27 березня** на території міста Саки відбулися спільні навчання силових структур з протидії тероризму.
- **27 березня** у селі Темеш (Шовковичне) Євпаторійського району відбулися антитерористичні навчання.

ПРОПАГАНДА

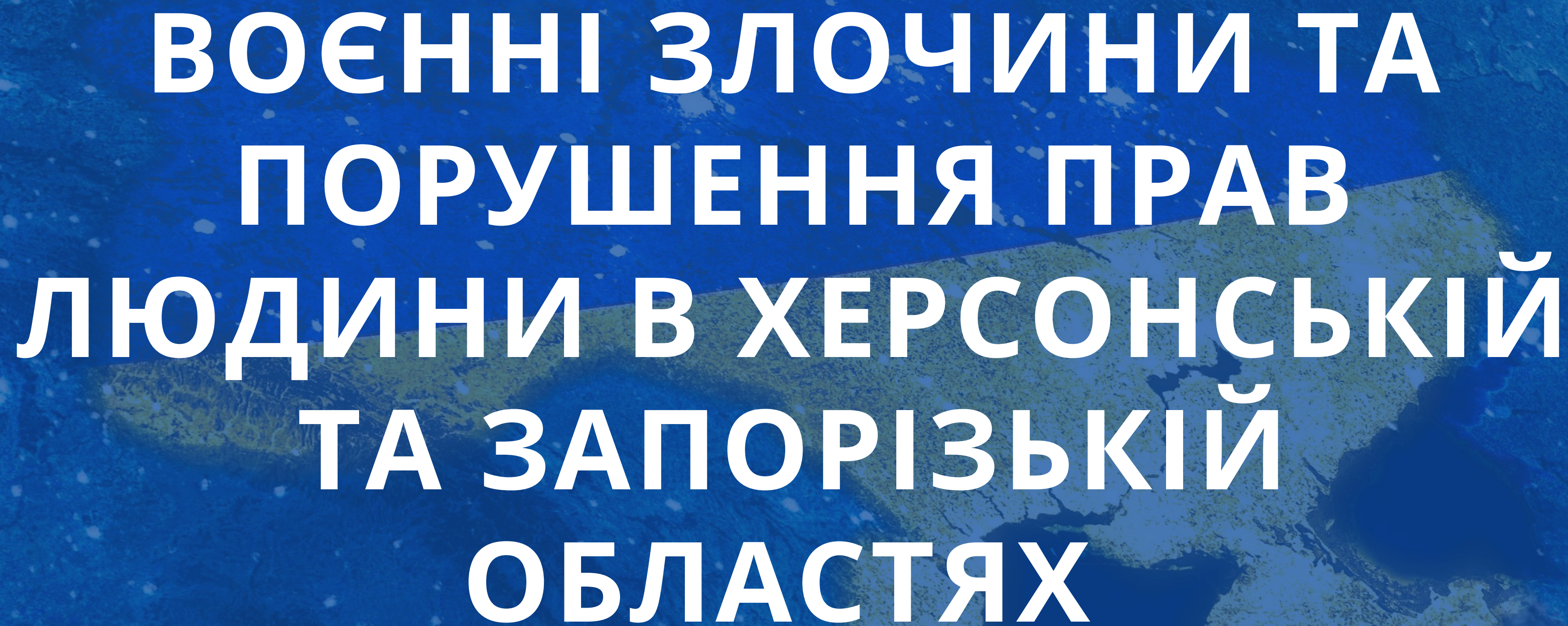
- **У тимчасово окупованому Криму зафіксували активізацію зовнішньої реклами контрактної служби в російській армії. Агітаційні матеріали масово розміщують на зупинках громадського транспорту та вздовж автошляхів, зокрема в окупованому Акмєсджіті (Сімферополі).**
- **13 січня в Акмєсджіті (Сімферополі) у Сімферопольському коледжі радіоелектроніки відбувся захід, спрямований на формування кадрового резерву операторів FPV-дронів та залучення студентів до навчання керуванню безпілотними літальними апаратами.**
- **У лютому стало відомо, що з 1 вересня п'ятикласники в рф та на окупованих територіях України почнуть вивчати «Духовно-моральну культуру росії», де окупанти будуть говорити про «традиційні цінності, демографію та подвиги героїв СВО».**
- **У так званому музеї-заповіднику «Херсонес Таврійський» раніше демонстрували фільми з пропагандистськими наративами про події на сході України. Наразі ж подібні матеріали з'явилися й у Лівадійському палаці, де розміщено виставку з фотографіями, що поширюють російські звинувачення на адресу ЗСУ.**

ПРОПАГАНДА

- Школярам в окупованому Криму нав'язують комп'ютерні ігри про війну проти України.
- В окупованому Акимсджіті (Сімферополі) росіяни влаштували турнір зі стрільби з пневматичної зброї серед школярів міста.
- У тимчасово окупованому Криму планують масштабне розширення школи операторів БПЛА, збільшивши кількість навчальних місць майже вдвічі для підготовки фахівців до участі у бойових діях проти України.
- У школах тимчасово окупованого Криму скорочують кількість уроків іноземних мов, водночас учнів залучають до плетіння маскувальних сіток для потреб російської армії.
- «Голова» окупованого Криму Сергій Аксьонов заявив про посилення роботи з молоддю на півострові щодо вербування їх в армію РФ.
- У тимчасово окупованому Ак'ярі (Севастополі) під час уроків інформатики школярам нав'язують участь у комп'ютерних іграх, що пропагують війну проти України.

ПРОПАГАНДА

- У місті Акмєсджіт (Сімферополь) окупаційна влада провела четвертий тур так званої «Інтелект-Кримської ліги дронів», до участі в якому залучили близько 200 учнів. Подібні заходи мають ознаки мілітаризації освіти та використовуються як інструмент пропаганди, спрямований на формування лояльності до держави-агресора та популяризацію військових навичок серед дітей.

The background is a satellite-style map of Ukraine, tinted in shades of blue. The text is centered and reads:

**ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА
ПОРУШЕННЯ ПРАВ
ЛЮДИНИ В ХЕРСОНСЬКІЙ
ТА ЗАПОРІЗЬКІЙ
ОБЛАСТЯХ**

ЗАТРИМАННЯ – 2

За I квартал 2026 року зафіксовано щонайменше 2 затримання в Херсонській та Запорізькій областях.

ЗАТРИМАННЯ

Окупанти викрали:

- Під час окупації правобережжя Херсонщини російські військові двічі викрадали фермера з Білозерки Ігоря Паламарчука. Після другого затримання чоловік зник безвісти, а його місцеперебування залишається невідомим уже понад три роки.
- 26 лютого затримали громадянина росії 1994 року народження за підозрою в державній зраді та шпигунстві на території Запорізької області (дані уточнюються).

АРЕШТИ – 22

За I квартал 2026 року зафіксовано щонайменше 22 випадки арештів в Херсонській та Запорізькій областях.

АРЕШТИ

Вироки:

- У грудні 2025 року окупаційний «Запорізький обласний суд» незаконно визнав 65-річну мешканку тимчасово окупованого Мелітополя Ірину Суховей винною за статтею про «державну зраду» (ст. 275 КК рф) та засудив її до 12 років і 6 місяців позбавлення волі з відбуванням покарання в колонії загального режиму (стало відомо у січні).
- 25 січня окупанти незаконно засудили жителя Запорізької області до 14 років позбавлення волі за звинуваченням у так званій «державній зраді» (дані уточнюються).
- Південний окружний військовий суд у Ростові-на-Дону засудив до 14 років колонії Дениса Ляльку та Юрія Каєва, до 20 років - Костянтина Резника та Сергія Кабакова, до 18 років - Юрія Тавожнянського та Олега Богданова, до 17 років - Сергія Ковальського, Сергія Гейдта та Сергія Офіцєрова.
- 27 січня жителя Херсонської області Івана Ткацького засудили до 11 років колонії за підготовку теракту в Новій Каховці.

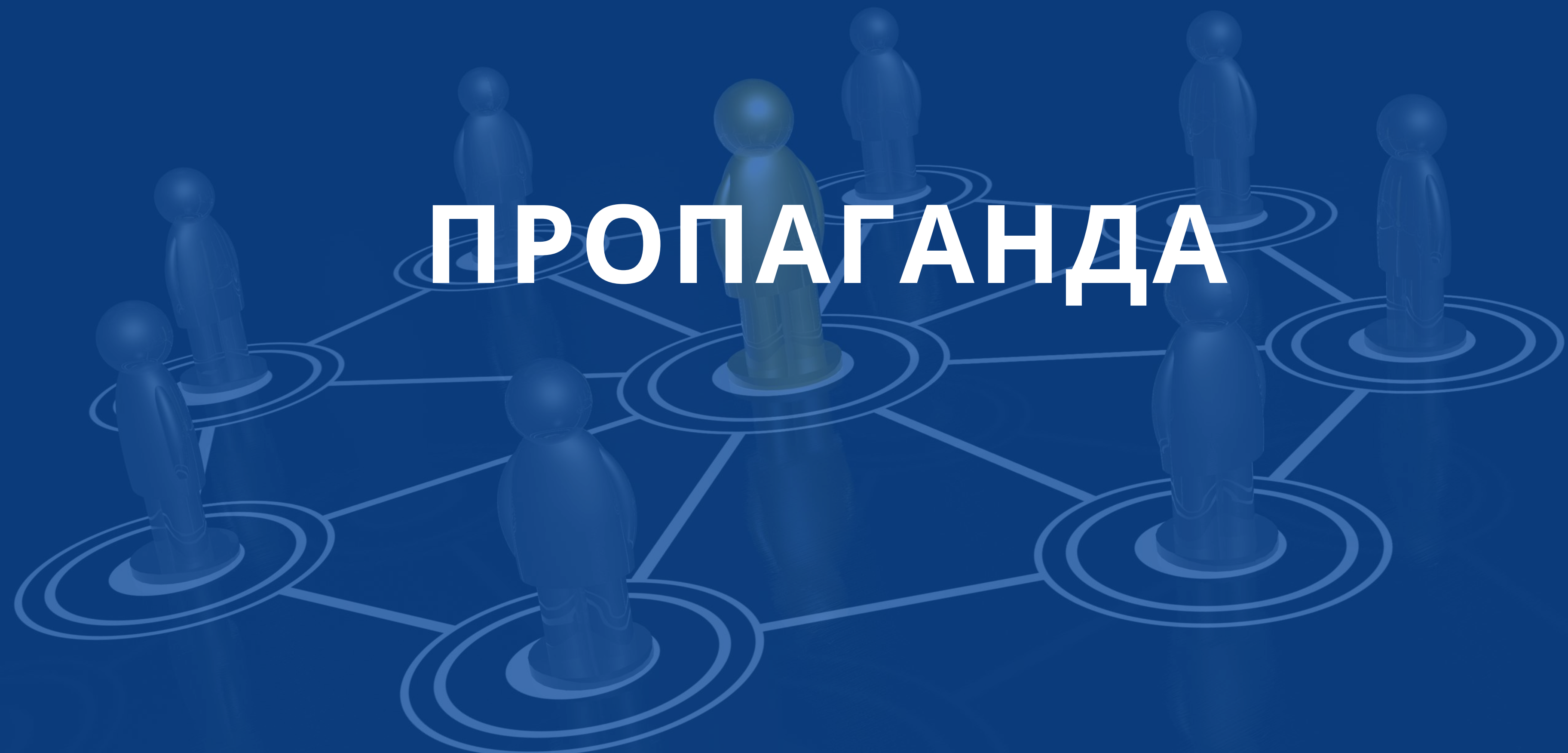
АРЕШТИ

- 10 лютого окупаційний Запорізький обласний «суд» незаконно засудив 70-річну мешканку тимчасово окупованого Токмака Запорізької області **Світлану Лой** (1956 р.н.) до 15 років позбавлення волі за нібито «державну зраду» та подальшого обмеження волі ще на 1 рік.
- Так званий «Херсонський обласний суд» виніс вирок 45-річній місцевій мешканці **Олені Косенко**. Жінку визнали винною за ст. 276 КК рф («шпигунство») та засудили до 10 років позбавлення волі з відбуванням покарання у колонії загального режиму.
- 3 лютого окупаційний Херсонський обласний «суд» визнав винною у «шпигунстві» **Ірину Гедзик**. Жінку засудили до 10 років позбавлення волі у колонії загального режиму.
- Окупаційний Запорізький обласний «суд» незаконно засудив мешканця села Братське **Володимира Пержинського** та його сина **Марка** — до 12 років і 5 місяців та 15 років позбавлення волі відповідно. Чоловіків звинуватили у нібито диверсійній або партизанській діяльності.

АРЕШТИ

- 4 червня 2025 року окупаційний Херсонський обласний «суд» незаконно засудив 42-річну цивільну полонену **Надію Плехову** за «шпигунство» та «державну зраду». Жінці призначили покарання у вигляді 13 років позбавлення волі у колонії загального режиму (стало відомо у лютому).
- Окупаційний Запорізький обласний «суд» у Мелітополі засудив 68-річну **Галину Бехтер** до 11 років позбавлення волі у колонії загального режиму за «держзраду».
- Окупаційний Запорізький обласний «суд» засудив 71-річного мешканця села Азовське Бердянського району Запорізької області **Миколу Тінькова** до 10 років позбавлення волі у колонії суворого режиму за «надання допомоги противнику у діяльності, спрямованій проти безпеки російської федерації».
- Окупаційний Херсонський обласний «суд» засудив 47-річну громадянку України **Олену Нішанову** до 10 років колонії загального режиму за звинуваченням у «шпигунстві».
- Окупаційний Запорізький обласний «суд» засудив **Олександра Жукова** з Мелітополя до 12 років ув'язнення за обвинуваченням у справі про «шпигунство» (стало відомо у березні).

ПРОПАГАНДА

ПРОПАГАНДА

- Під виглядом «благодійності» та «турботи про дітей» представники російських козацьких формувань із Новосибірська передали так звані новорічні подарунки дітям Херсонщини. Подібні акції супроводжуються публічними подяками, участю переодягнених персонажів і активним медійним висвітленням, що має на меті сформувати у дітей і їхніх родин лояльне ставлення до окупаційної влади.
- Окупанти організували поїздки дітей з окупованої Херсонщини до Москви. Такі «екскурсії» до Кремля подаються як святковий подарунок, однак фактично є формою нав'язування російської ідентичності, символіки та наративів держави-окупанта. Для багатьох дітей це перший виїзд за межі дому, який відбувається без альтернативної інформації та в умовах повної інформаційної ізоляції.
- До пропагандистських заходів активно залучають представників окупаційної «влади». У селищі Асканія-Нова з візитом до дитячої школи мистецтв прибув так званий «міністр культури Херсонської області», що супроводжувалося публічними виступами та заходами з демонстрацією лояльності до окупаційного режиму.

ПРОПАГАНДА

- **Структури Росгвардії** провели акції «Ялинка бажань» і «Дід Мороз спеціального призначення». Силовики системно контактують з дітьми, дарують подарунки та спортивний інвентар, формуючи позитивний образ озброєних підрозділів, які насправді забезпечують окупацію та репресії на півдні України.
- **У Скадовську** окупаційна влада підписала чергову «угоду» про відкриття двох кадетських класів слідчого комітету рф на базі Приморської школи. Формально це подається як «профорієнтація» та «правова освіта».
- **Окупанти** продовжують залучати дітей з тимчасово окупованої частини Херсонської області до заходів ідеологічного характеру. Зокрема, школярів із Каланчацького округу незаконно вивезли до тимчасово окупованого Ак'яра (Севастополя), де вони відвідали історичний парк «Новий Херсонес».
- **У Херсонській області** представники Росгвардії спільно з МНС провели пропагандистський захід для кадетів Генічеської санаторної школи-інтернату. На базі пожежно-рятувальної частини №1 учням демонстрували пожежну техніку, спорядження та розповідали про службу в російських силових структурах.

ПРОПАГАНДА

- **У школах на окупованій частині Херсонської та Запорізької областей проводяться заходи до так званого «Дня захисника Вітчизни».** Зокрема, для учнів організовують заходи, спрямовані на популяризацію військової служби в росії.
- **Співробітники слідчого управління Слідчого комітету рф у Херсонській області відвідали Новокиївський соціально-реабілітаційний центр для неповнолітніх, де проживає понад 50 дітей.** Представники російських силових структур передали установі предмети першої необхідності та книги. Такі візити використовуються окупаційною владою для пропаганди та формування позитивного образу російських силових органів серед дітей.
- **У школах на окупованій частині Запорізької області дітей залучають до всеросійських пропагандистських акцій.** Зокрема, учні писали листи військовослужбовцям рф, співробітникам правоохоронних органів та рятувальникам, висловлюючи подяку за службу та підтримку російської армії.

ПРОПАГАНДА

- **Окупанти проводять просвітницькі зустрічі за участю представників російського товариства «Знание», під час яких дітям розповідали про «культуру народів росії» в межах оголошеного у рф «Року єдності народів». Окремі заняття були присвячені «повазі до старших» та завершувалися тематичними вікторинами для закріплення матеріалу.**
- **Окупаційні ресурси поінформували про участь студентів Херсонського обласного училища культури і мистецтв у всеросійській акції «Улицы в лицах». У межах цієї ініціативи молодь розповсюджувала інформаційні матеріали про учасників так званої «спеціальної воєнної операції», популяризуючи службу в армії держави-окупанта та формуючи позитивний образ військових рф.**
- **Окупанти провели профорієнтаційну зустріч співробітників Росгвардії зі студентами у Ак'ярі (Севастополі), під час якої молоді розповідали про умови служби, вимоги до кандидатів та перспективи кар'єрного зростання у структурі силового відомства держави-агресора.**

ПРОПАГАНДА

- **Дітей у Херсонській області змусили сплести маскувальні сітки для російських військових.**
- **На тимчасово окупованих територіях зафіксовано активне проведення пропагандистських заходів до 18 березня. У Херсонській області бійці Росгвардії очолили колону автопробігу, присвяченого цій даті. У Запорізькій області школярів залучили до тематичного майстер-класу «Руху Перших», де вони відтворювали пейзажі Криму. Освітні заходи мають системний характер і використовуються для формування лояльності до окупаційної влади серед дітей.**
- **У школах Запорізької області запущено проєкт «Герої на захисті Батьківщини» за участі проросійських організацій. Програма включає ознайомлення учнів зі структурою збройних та правоохоронних органів РФ. Окремий акцент зроблено на героїзації учасників так званої «СВО» та формуванні у дітей уявлення про «якості захисника».**

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

-
- **В окупованій частині Херсонської області російські військові разом із представниками так званої «адміністрації» проводять перевірки на ринках, під час яких змушують людей показувати вміст своїх телефонів.**
 - **На тимчасово окупованій Херсонщині фіксують системну практику примусової мобілізації, під час якої повістки отримують майже всі чоловіки.**
 - **За I квартал 2026 року окупанти внесли щонайменше 31 уродженця Запорізької та Херсонської областей до так званого «Переліку організацій та фізичних осіб, щодо яких є відомості про причетність до екстремістської діяльності чи тероризму».**

**ДЯКУЄМО
ЗА УВАГУ!**

**НАШІ
КОНТАКТИ**

